

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Facultatum testandi, & disponendi de rebus ecclesiasticis in illegitimos Pij
Papæ quinti reuocatio. cap.xxi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

& esurientibus plurimis, illud reseruare vel caueri vel
 timidum est: aut quod apertissimi sceleris est, unde
 aliquid subtrahere, omnium praedonum crudelitate
 superat. Crates^a ille Thebanus homo quondam
 simus cum ad philosophum Athenas pergentem
 gnum auri pondus abiecit; neque parauit se posse
 virtutes, & diuitias simul possidere. Nos sustinet
 auro Christum pauperem sequimur, & sub praecario
 mosynae pristinis opibus incubantes, quomodo
 mus aliena fideliter distribuere, qui nostra timide
 seruamus? Plenus venter facile de ieiuniis dispensari
 Hierosolymis fuisse, sed Hierosolymis bene viuendi
 dandum est. Item largitate etiam Episcopi sumendum
 de rebus ecclesiae clericis dare licet: cuius profectus
 precariae nomine fieri debet. Quocirca & ipsius
 pontificij singulari suam erga pauperes
 strans curam, & beneuolum affectum, inhiuere
 testamento factionem, illis duntaxat permittendo
 in agritudine sua eleemosynas pauperibus, & despo-
 sis locis, & illis, qui ipsis seruiant, iuxta seruandam
 erogarent, & conferrent. Atque haec sua erga pauperes
 beneuolentiam & sollicitudinem SS. quoque Synodus
 Tridentina demonstrat, ut supra a nobis dictum
 ostensum est. Nec minorem hac sua constitutione
 rauerit Pius quintus Papa erga pauperes beneuolentiam.

*Facultatem testandi, & disponendi de rebus ecclesiasticis
 illegitimos Pij Papae V. reuocato.*

CAP. XXI.

QUAE ordini ecclesiastico noxia esse, & seculis
 obijcere perhibentur, necesse est è medio
 uere. Quod nos pro nostri muneris officio
 alia incommoda, quae in oculos nostros incurramus
 Christi peculio, ne ab indignis & reiectis ignominiose
 consumatur, neve illorum causa ecclesis, & pauperibus
 praeripiatur, curam praecipua habere volentes, & ad
 attributa potestatis plenitudine reuocamus, & abro-
 mus omnia, & quaecumque privilegia, licentiae, dispensa-
 tiones, & indulta faciendi testamenta, donationes
 ue inter viuos, siue causa mortis, legata, & quaecumque

Crates Thebanus.

*b in c. adhaec.
 & c. relatum.
 de testam.*

*c sess. 25. de
 refor. cap. 1.*

*Cauendum ne
 Christi peculium
 ab indignis ignominiose
 consumatur.*

alius dispositiones, de dominiis, terris, castris, domibus,
 & quibilibet aliis bonis, & rebus immobilibus, mobi-
 libus, & se mouentibus; necnon pecuniis, iuribus & a-
 ctionibus ex beneficiis, fructibus, pensionibus, & aliis
 rebus ecclesiasticis qualibuscumque cōfectis, acquisitis,
 & aliis quomodocumque prouenientibus, necnon de
 peculio, & aliis etiā sola industria, labore, muneribus,
 aut quocumque alio modo partis, cuiuscumque quali-
 tatis, speciei, naturæ, & valoris existentibus,
 quocumq; illegitimos siue suos, siue extraneos etiā
 legitimos, eosdemque ex toto, vel in parte haredes
 instituendi, & substituendi, seu quod ipsi in prædictis ab
 iudicio succedant, ceterasque huiusmodi facultates, &
 permissiones, ac etiā habilitationes, & capacitates suc-
 cediendi in bonis, & rebus feudalibus, & emphyteuti-
 cis, ab ecclesiis, monasteriis, & pijs locis profectis,
 quocumque personis secularibus, & quorocumque
 personis, necnō militiarum, & hospitaliū, regularibus,
 & Romanæ curiæ officialibus, & aliis curialibus, curiā
 ipsam sequentibus, & etiā vrbis Romæ ciuibus, ac
 quocumque, ceteris, aliisque bona in ea eiusque districtu
 habitantibus, nostris quoque & aliorū Romanorum Pon-
 tificum familiaribus, ecclesiarum Prælati, etiam sancte
 Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, & aliis cuiuscumque
 dignitatis, ordinis, & cōditionis existentibus, illorum-
 que & aliis ecclesiis, Capitulis, conuentibus, ordinibus,
 collegiis, hospitalibus, collegiis, officiis, & locis, ac præ-
 dicti Vrbis, aliisque ciuitatibus, prouinciis, & dominiis,
 quocumque dominis, populis, ciuibus, & incolis, tam per
 decretorū Sixtū 4. Innocentiū 8. Alexandrū 6. Iulii 2.
 Gregorū 10. Clementē 7. Paulū 3. Iulii 3. Paulū 4. Piū 4.
 & qui ante illos fuerūt, alios quocumq; Romanos Pō-
 nifices, ac nos, & Sedē Apostolicā, eiusq; legatos etiā de-
 putatos, nuntios, notarios, comites, collegia, officia, & lo-
 ca per modū stauti perpetui, generalis legis, inti-
 mulati cōtractus, seu quasi, & aliis sub quibuscum-
 que conditionibus, & formis, ac cum quibusvis restitutiuis,
 derogatorijs, mētis artestatiuis, derogatorijs dero-
 gatorijs, aliisque fortioribus, efficacioribus, & insolitis
 conditionibus, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam
 moui

*Peculium &
 alia quocumque
 modo paria il-
 legitimis relin-
 qui nō possunt.*

motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, ac prædictorū Cardinalium consilio, & matura deliberatione in consistorio habita, necnon consideratione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, etiam de remunerationem laborum, & obsequiorum nobis dictæ Sedi impensorum, refectionem damnarū, compensationem iurium cessorum, vel ablatorum, gratiam militiæ contra hæreticos, & infideles, seu pro gratia Urbis ornatu, & frequentatione, ac quibuscumque alijs vsibus, ac etiam necessariis, & pijs causis concessis, & multiplicatis vicibus confirmata, innovata, creta, & moderata, & quantocumque tempore pacifice seruata, quoad eam partē, quæ illegitimos pedibus tangit duntaxat, etiam si illa contineant, quod omnes curiales curiæ sequentes, & alij siue ecclesiastici, Cardinales, siue mundani, qui palatia, domos, & alia urbana, vel rustica ædificauerint, aut centum alia bona acquisierint, aut alijs acquisita habuerint in dicta Vrbe, & circum eam ad milliaria decem, ex bonis seu fructibus ecclesiasticis, hi tales de illis, necnon iurisdictionibus, & iurisdictionibus omnibus, in fauorem illegitimos, ac quomodolibet inhabilium, & incapacium siue inter viuos, siue causa mortis disponere, cognoscere, & successores vniuersales, vel particulares constituere, & substituere, & si intestati decesserint, ipsi illegitimi, & incapaces in illis succedere possint, quodque per quascumque reuocationes, derogationes, & alias contrarias dispositiones, illis quorum iurisdictionum præiudicari nequeat, & si vilo vnquam tempore præiudicatum, aut derogatum quoquo modo appropinquauerit, & literæ reuocationum, & derogationum huiusmodi iuris quasi ablati reuocentur. Sicque per quoscumque iudices iudicari debent, etiam diffiniri.

Admittitur legatis & alijs potestas concedendi facultatem standi in illegitimis.

Ac pariter tollimus, & abrogamus omnes, & quascumque facultates similia concedendi, Legatis, Legationibus, Notariis, Comitibus, Collegiis, Officiis, & alijs, & personis supradictis, quorum omnium tenores, ac si ad nos inferrentur, habemus præsentibus pro expectatis.

privilegiorum, dispensationum, facultatum, habilita-
tionum, capacitarum, indultorum, & aliorum su-
pra dictorum sic reuocatorum, aut etiam literarum, le-
gitimationis praetextu, nullus omnino de huiusmodi
bonis, rebus, pecuniis, iuribus, iurisdictionibus, &
actionibus in commodum, & fauorem illegitimarum,
vtriusvis sexus, siue eorum filiorum, siue consangui-
norum, affiniūve, siue extraneorum, etiam in statu
seculari procreatorum, ac legitimitati quacumque au-
thoritate donatorum, & ad huiusmodi res, & bona,
siveque successione, testato, vel intestato idoneorum,
siveque effectuum, siue testamento, siue donatio-
nis, siue legato, siue elemosyna, siue alio quocumque
modo, & pio opere (exceptis in communi, ac omni
conuentione, seu compositione cessante hospi-
tibus expositorum, & orphanorum) disponere, nec
legitimi ipsi in eis ab intestato, siue protinus, siue per
interpositas personas, ac quomodocumque succedere,
aut illa alias ad eos etiam per quemcumque circuitum
multiplicatarū in alios capaces successio, vlllo tem-
pore deuenire possint.

Adhuc nulla esse, & pro infectis haberi volumus
omnia, & quaecumque facta hucusque testamta, le-
gata, donationes, & alia disposita huiusmodi, quae vi-
uentibus adhuc testatoribus, aut alijs locum non ha-
uerunt; ac pariter ab intestato successiones, non ta-
men litigiosas, quae plenarium non sunt effectū sortitae.

Denique verò districtius prohibemus, ne talia siue in
praedictos illegitimos vtriuslibet sexus, siue in illorum
coniuges, siue ipsorum parentes, filios, descendentes,
ascendentes, vel alios cognatos, siue viuentibus, siue
defunctis ipsis illegitimis, etiam paupertatis, dotis,
aut alterius cuiuscumque pij operis intuitu fiant; neve
ipsi inquam in rebus, bonis, pecuniis, iuribus, iurisdic-
tionibus, & actionibus praedictis, siue totis, siue in
parte succedant, aut illa ad ipsos quavis dispensatione
intra factos etiam per praedictum circuitum deueniant,
sive de eis vlla in alium seu alios concessio, donatio,
collatio, aliave dispositio fiat, vt alia bona similia, vel
familia illegitimis, aut alijs supra dictis cōcedantur.

Quodsi

*Irritantur te-
stamenta, lega-
ta & alia dis-
positiones pro
illegitimis fa-
cta, quorū te-
statores adhuc
viuent.
Nullis personis
illegitimarum
intuitu & re-
spectu aliquid
relinqui potest.*

*Pena trans-
gressoris huius
constitutionis.*

Quodsi prædictorum quisquam fuerit prædictum violator, testamentum, donatio, legatum, & in-
& res alias valeat, sicque disponens privilegio dispo-
satione, facultate, & indulto prædicto, eiusque in
commodo, etiam in cæteris omnibus ipso sit sacro
uatus. Nemo quâ tumvis capax, huius prædicti
res, pecunias, aut profusus alia bona sua faciat, nec
detinens vlla præscriptione, aut vilo alio iura præ-
dicto adiuetur; sed ad integram illorum restitutionem
quocumque temporis lapsu non obstante, debet
ceri. Ita vt omnes in ecclesiis, monasteriis, & locis

*Exceditur suc-
cessoribus in be-
neficiis autho-
ritas & facul-
tas reuocandi
omnia que à
prædecessore suo
relicta sunt pro
illegitimis.*

successores, tam coniunctim, quàm diuisim, quæ
videlicet pro rata parte sua, illa omni temporum
rære possint, & qui primis, cæteris ab eo motis
negligentibus, iudicium intenderit, ei soli res in-
iurito vendicetur. Nullis verò huiusmodi successoribus
pro prædictis insistentibus, ac etiam de peccatis
quàm ex rebus ecclesiasticis confecto, locorum ter-
rij tam concessorum, & relictorum illegitimis, cor-
ve causa, quàm quorumcumque aliorum bonorum
immobilium, mobilium, & se mouentium, pecuniarum,
fructuum, rerum, & iurium, alias ad-
dictis testamentis, donationibus, legatis, & dispo-
nibus comprehensorum, corporale possessionem
tis inde & expulsis quibuscunque de ientoribus, siue
capacibus, siue incapacibus, per se vel alium, locum
liberè apprehendant, & apprehensam huius Sedes
mine custodiant, donec ipsa Sedes de illis, vt iurum
lerit piorum operum necessitas, duxerit pronuntians

Bona verò, res, & iura feudalia, vel emphiteu-
talia legitimis ad ea fortè vocatis non existentibus
ipso deuoluta, & iuri ac proprietati suarum ecclesiarum
& locorum restituta, & cum reliquis eorum bonis re-
solidata esse declaramus. Decernentes irritum & in-
inane quicquid secus per quoscumque scienter vel igno-
ranter contigerit attentari. Non obstantibus consuetu-
tionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statuta-
consuetudinibus ecclesiarum, Capitulorum, collegiorum,
tuum, ordinum, militiarum, hospitalium, &

*Beneficentis si-
ne legitimo bene-
ficio decedenti-
bus, ad quem
eorum deuol-
uantur bona,
a c. r. de suc-
cessio. ab inte-
stato.*

tuum, ordinum, militiarum, hospitalium, &

no nunciatum, collegiorum, etiam Cardinalium, & officiorum predictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia communitis, & in consistorio predicto seu conclavi habitis, aliisque privilegiis, indulgiis, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus, illis eorumque & aliis, quibuscumque personis, cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam superioribus fortioribus, ac etiam disponentibus, quod praedicta per quascumque literas nunquam, aut sine consensu illorum, quorum interest reuocata, aut sublata intelligantur, & alias cuiuscumque tenoris existant, per praesentibus non expressa, aut omnino non inserta, non valent impediri valeat quomodolibet, vel diffini, & de quibus, quorumque totis tenoribus ad verum habenda esset nostris literis mentio specialis, quatenus quatenus praedictis aduersentur, illorumve executionem disturbare possint, viribus prorsus, & effectu care decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Quia vero difficile nimis esset praesentes quocumque operis erit, perferre, volumus vt earum exempla nunquam impressa, Notarii publici manu, & persona in dignitate ecclesiastica constituta, eiusve curiae sigillo designata, eandem illam prorsus fidem, in iudicio, & extra illud, vbique getium faciant, quam ipsaemet praesentibus facerent, si essent exhibitae, vel ostensa. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.

S P E-